

De ene vogelsoort ligt je beter dan de andere. Ik schijn iets met Aalscholwers te hebben. Dat blijkt als ik mijn notities van waarnemingen doorkijk; ik heb opvallend vaak deze soort aangetekend.

Dat komt enerzijds misschien wel doordat ik veel in de AW-duinen wandel. Een aantal jaren geleden zag ik er daar zelden eentje, en die werd dan genoteerd (althans tijdens de vlagen dat ik weer eens actief mijn waarnemingen bijhield !). Terwijl het voorkomen toenam bleef ik ze toch maar opschrijven. Thans is het zo dat ik er bij vrijwel elke wandeling, in een geschikte tijd van het jaar, eentje zie die kennelijk de visstand in de kanalen aantrekkelijk vindt.

De liefde gaat anderzijds, denk ik, nog wel vroeger terug. Als jeugdig Rotterdammer werd je op je vogeltochten van weleer veelvuldig met Aalscholwers geconfronteerd. Er was toen een bloeiende kolonie in Lekkerkerk, die we in het broedseizoen ook bezochten. Mijn eerste bezoek was voorbereid met een lezing van Kortland. Later is Kortland vooral bekend geworden door zijn studies van chimpansees. We hebben onlangs nog een boeiend interview kunnen lezen met de inmiddels zeventigjarige hoogleraar in de leer van het gedrag van dieren. Destijds was hij geïnteresseerd in Aalscholwers. En hoe; hij bracht vele weken door in een schuilhut in de kolonie en heeft ze vanuit zijn vorming als psycholoog - menspsycholoog was dat - bestudeerd. Dat was toen nogal nieuw en hij kon er bijzonder beeldend over vertellen. Vooral als hij de geluiden ging nadoen die de anders nogal zwijgzame vogels tijdens het broedgeden laten horen. Neus en armen werkten mee om het beeld van een opgewonden vogel voor de ogen van zijn ademloze toehoorders te toveren.

Dat is toen werk van fundamentele betekenis geweest. Niet alleen voor de Aalscholwers maar voor de studie van het gedrag van de dieren in het algemeen. De publicaties van Kortland zijn al van 1938. Er is door Nederlanders trouwens meer internationaal erkend onderzoek aan de Schollebaar gedaan. Zo vinden we vermeld: van Dobben (1952); van Tets (1965). Wellicht dat de volgende waarnemingen, die ik op 20 februari 1986 deed, me door de lange voor-geschiedenis bijzonder hebben aangesproken.

Nog voordat ik bij de pier ben aangeland zie ik al telkens een groepje Aalscholvers vliegen. Nu eens enkele, dan weer zo'n tiental. Je kan goed de witte dijvlekken zien waarmee de dieren zich vroeg in het broedseizoen tooien. Er is niet veel lijn in het vliegen te ontdekken; soms richting binnenland maar net zo vaak de kant van de zee op.

Als ik de bocht in de pier begin te naderen zie ik de hoofdmacht. Binnen de omarming van de kunstmatige rotsen houden zich nogal dicht opeengepakt vele vogels tezamen op. Hoe noem je dat nou? Van Regenwulpen weten we van Maarten dat je over een "vlucht" spreekt. Troep doet niet sympathiek aan. Bij groep denk ik aan kleuters in de kring; of zelfs aan problemen die je "erin gooit". Klucht slaat meer op een familie van de hoenderachtigen. Toegegeven, school is het geijkte woord voor vissen, maar zoals die Aalscholvers daar door elkaar zwemmen lijkt het me nog het beste door "school" gekarakteriseerd.

Het broedseizoen is aanstaande. Blijkbaar komen hier vogels samen die straks met elkaar naar een kolonie trekken? Of is dat te simplistisch gedacht? Zouden het vogels zijn, die in Nederland gaan broeden of trekken ze verder weg? Het laatste is niet waarschijnlijk omdat Aalscholvers vooral standvogels zijn. Gaan ze naar het Naardermeer of naar de Oostvaardersplassen, of splitst zo'n groep zich nog op over verschillende kolonies. Je verwacht natuurlijk niet anders, maar het is duidelijk dat het de ondersoort Phalacrocorax carbo sinensis is; de dieren hebben in deze tijd van het jaar opvallende witte veren aan de zijkant van kop en hals.

Natuurlijk ga je tellen. Dat is niet zo gemakkelijk bij zo'n compacte groep en bovendien zwemmen ze voortdurend door elkaar. Hoeveel er in deze groep zijn en hoeveel aan- en afvliegers er zijn is lastig te schatten. Ik houd het maar op 80-100. Later zie ik in de Fitis dat er "vele wns" zijn geweest op de dagen 20-22 februari en dat het maximale bod op 155 staat. Gelukkig dat er veel mensen deze mooie "school" hebben gezien. Is er iemand die over dit gedrag wat meer weet en een paar van mijn vragen kan beantwoorden?

Jan van der Pool